

Antik Çağdan Dijital Çağa Karşılaştırmalı Edebiyat Ve Karşılaştırmalı Kültürel Çalışmalara Genel Bakış

Elmas ŞAHİN¹

GİRİŞ

Hiçbir edebiyatın, komşusunun yakın ya da uzak fark etmeksizin diğer ulusların edebiyatlarına kendini kapatarak, milli sınırlar içinde izole bir gelişim sürdüremeyeceğinin altını çizen Şahin, farklı milletler arasında var olan edebi ilişkilerin: uluslararası ödünç almaların, taklitlerin, uyarlamaların incelenmesi olarak tartıştığı karşılaştırmalı edebiyatın hem ulusal büyüme de hem de kendini ötekine tanıtmaya ve ötekini tanıma da edebî olduğu kadar toplumsal açıdan da son derece önemli olduğu üzerinde durur ve her edebiyatı dünyanın ortak değerleri olarak görüp, karşılaştırmalı edebiyatın bilim olarak devam etmesi için edebiyatlar arasındaki ilişkiyi iyi kurması ve daima diri tutması gerektiğini savunur.

Hiçbir edebiyat, komşusunun yakın ya da uzak fark etmeksizin diğer ulusların edebiyatlarına kendini kapatarak, milli sınırlar içinde izole bir gelişim sürdürmez. Daha doğrusu edebiyatın ülkeler gibi sınırı olmaz. Bir ülkenin edebiyatını her hangi bir anlaşmaya tabi tutamazsınız, dünya vatandaşı gibidir edebiyat; vizesiz, pasaportsuz, belgesiz, izinsiz bir başkasının toprağına destursuz girebilir. Ötekinin de kendi toprağına girmesine ses etmez, istediğı kadar ötekinden beslenir, açlığını giderir doyar yahut da ötekini besler ve doyurur. Edebiyatlar arasındaki bu kadim ilişki *Karşılaştırmalı Edebiyat* için biçilmiş bir kaftandır.

Her milletin kendi ulusal edebiyatı az çok ötekinin edebiyatından almış yahut da ötekine vermiştir. Genç Werter'in Acıları'nda "Die Leiden des jungen

¹ Prof. Dr., Çağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, elmassahin@cag.edu.tr , ORCID iD: 0000-0002-8509-1882

paşanın doğu selamını çok beğendik diyecektir. 1829'da bu sözleri söyleyen bir Türk paşası, bir şairin vatani olmadığını ifade ederek, Goethe ile aynı dönemde benzer bir çizgiyle edebiyatta sınırları kaldırır ve şairi dünya edebiyatının bir değeri bir vatandaşı olarak görür.

KAYNAKLAR

- Aristotle. (1902). *Poetics of Aristotle*. London : Macmillan & Co., ed., S. H. Butcher .
- Baldensperger, F. (1920). *Goethe En France* . Paris : Librairie Hachette .
- Baldensperger, F., & Hazard, P. (1922). *Revue de Littérature Comparée*. Paris: Librairie Ancienne honore Champion.
- Betz, L. -P. (1901). *La Littérature Comparée* . Strasbourg: Karl J. Trübner.
- Egan, M. F. (1906). *Ghost in Hamlet, and Other Essays in Comparative Literature*. Chicago: Univ. of California.
- Gayley, C. M. (1903). What is cMparative Literature. *Atlantic Monthly*, Vol 92, Issue 549,, 56-68.
- Goethe, J. W. (1901). *Conversations With Goethe in the Last Years of His Life*., Boston: Hillard, Gray & Company, Translated From the German of Eckermann by S.M.Fuller.
- Henkl, R. (1952). *The Study of Comparative Literature*. India: University of Calcutta.
- Horn, P. (1902). *Geschichte der Türkischen Moderne*. Leipzig: C. F Amelangs Verlag .
- I. M. (1854). *Turkish language and Literature*. Volume 4, No:20, p.119, JSTOR, <https://archive.org/metadata/jstor-20538406>.
- Jameson, R. D. (1935). *A Comparison of Literatures* . London: Kegan Paul, Trench Trubner & Co.,
- Moulton, R. G. (1923). *World Literature and Its Place in General Culture* . New York : The Macmillan Company .
- Paris, G. B. (1895). *La Poésie du Moyen Age*. Paris: Librairie Hachette .
- Paris, G. B. (1900). *Poèmes et légendes du moyen-âge*. Paris: Société D'édition Artistique.
- Posnett, H. M. (1886). *Comparative Literature*. London: Kegan paul Trench & Co.,
- Puşkin, A. S. (1989). *Путешествие В Арзрум Во Время Похода* . Moskova.
- Redhouse, J. W. (1879). *On the History, System, and Varieties of Turkiah Poetry*. London: Trübner and Co., .
- Sardar, Z., & Loon, B. V. (1998). *Introducing Cultural Studies*. UK: Icon Books, Ed. Richard Ap-pignanesi.
- Saussey, E. (1936). *Littérature Populaire Turque* . Paris : E. De Boccard, Editeur .
- Şahin, E. (2013). Introduction to and Selected Bibliography of English-language Books about Turks and Turkey. *CLCWeb: Comparative Literature and Culture 15.1* , 1-9.
- Şahin, E. (2017). A Historical and Critical Survey of Comparative Literature in Turkey. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 6/4 2017* , 2448-2472.
- Tötösy de Zepetnek, S., & Mukherjee, T. (2013). The Contextual Study of Literature and Culture, Globalization, and Digital. S. Tötösy de Zepetnek, & T. Mukherjee içinde, *Companion to Comparative Literature, World Literatures, and Comparative Cultural Studies* (s. VII - 3). New Delhi: Cambridge University Press.
- Tötösy de Zepetnek, S., & Vasvári, L. O. (2013). The Contextual Study of Literature and Culture, Globalization, and Digital. S. Tötösy de Zepetnek, & T. Mukherjee içinde, *Companion to Comparative Literature, World Literatures, and Comparative Cultural Studies* (s. 3-36). New Delhi: Cambridge University Press.
- Wells, C. (1891). *The Literature of the Turks* . London : Gilbert & Rivington .